

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● PIEKTDIENA, 2009. GADA 23. OKTOBRIS ● Nr. 79 (7966) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Lauku saimnieku aizvietotāji strādā

● Projekts «Atbalsts lauku saimnieku aizvietotāju programmai» Latvijā sācies tikai 2008. gadā, kad pēc mācībām sertifikātus saņēma pirmie speciālisti. Viduslatvijas Lauku attīstības biroja rīkotajā pieredzes apmaiņas seminārā viņi tikās ar saviem topošajiem kolēģiem un apmeklēja saimniecības, ar kurām jau izveidojusies sadarbība. To vidū arī zemnieku saimniecība «Gribolva» Riebiņu novada Galēnu pagastā: (attēlā no kreisās) topošie lauku saimnieku aizvietotāji Igors Cabuls, Kārlis Zauers (stāv aizmugurē), Viduslatvijas Lauku attīstības biroja speciāliste un projekta koordinatore Zita Briška, Liene Cabule, aizvietotājas Valentīna Gžibovska un Irma Filipova, Latvijas Lauku konsultāciju centra pārstāvis Dainis Arbidāns un Riebiņu novada Galēnu pagasta zemnieku saimniecības īpašnieks Jāzeps Sērmais.

Turpinājums 9. lappusē.

Atbalstiet un abonējiet savu laikrakstu «NOVADNIEKS» 2010. gadam!

Sākusies laikraksta «Novadnieks» abonēšana 2010. gadam, un redakcijā ik dienas ierodas mūsu lasītāji, kas vēlas pasūtīt avīzi. Šādās reizēs cenšamies aprunāties ar saviem lasītājiem, pajautāt viņu domas par laikrakstu, uzklusit stāstījumu par to, kā klājas laukos, pilsētās.

Smaidīgs un, neskatoties uz problēmām, kas lauku ļaudīm ir visapkārt, optimistisks «Novadnieka» redakcijā ieradās Riebiņu novada Galēnu pagasta Sondoru iedzīvotājs Ēvalds Vēvers. «Nemaz vairs īsti neatceros, cik sen esmu «Novadnieka» lasītājs, tak jau laikam vēl no «Leņina Karoga» laikiem,» vīrs teic un stāsta, ka mājās esot divi ciņģi lasītāji – viņš un māmuļa Tekla. Mammai jau 84 gadi, bet esot gana spīrgta, lai izslauktu četras govīs. Tiesa, pārējie kūts un lauku darbi Ēvalda pārziņā, bet tas arī labi, jo viņam ar slaukšanu netīkot ņemties.

Agrārkos gados Ēvalds bijis nodar-

bināts meliorācijā, strādājis Rēzeknes PMK. 18 gadi tur aizvadīti, bet, kad 1992. gadā uzņēmums *pajucis*, atgriezies lauku mājās. Nekas dziļi labs patlaban neesot, jo par pienu maksā maz, bet četrām ragainēm tāpat siens, bietes jāsaģādā. Kas būs tālāk, kas to lai zina. Par peļņu nav ko runāt, tik tā – knapai iztikšanai.

Abonējot laikrakstu nākamajam 2010. gadam redakcijā, Ēvalda kungs nopriecājas, ka tādā veidā izdevies ietaupīt, jo viņiem mājās katrs lats vērtē. Ar *Latvijas Pasta* un pastnieku darbu esot apmierināti, jo parasti katrs iznākušais numurs jau ap pulksten 13.00 esot pastkastītē, ne tā kā *krievu* laikos, kad pie lasīšanas tikusi otrajā vai trešajā dienā. Vienīgā problēma, ka pastkastīte nevis pie mājas, bet iebraucamā ceļa galā. To pat par ceļu nevarot saukt, jo slāpajā laikā knapi gumijniekos izbrienams. Ik rītu liekot ķerrā piena kannas un stumjoties uz lielceļu, bet pēc tam atpakaļ. Tad atkal pēc avīzes... «Mums ir tā, kurš pirmais dabū «Novadnieku» rokās, tas arī pirmais lasa,» saka Ēvalds. «Man parasti pirmā lapa ir tā, kas avīzē beidzamā, — tur reklāmas, sludinājumi. Bet otrdienu numurus sāku lasīt ar policijas ziņām, vai tik nav par mani uzrakstījuši,» teic lasītājs

un gardi nosmejas. Patiesību sakot, nekad nav nācies pastrādāt ko tādu, lai likumsargi interesētos. Tad, nu jau pavisam nopietni, Ēvalda kungs saka, interesējot daudz lietas, īpaši, ja rakstīts par lauksaimniecību, par gaidāmiem semināriem, sapulcēm. Viņam gan gribētos, lai žurnālisti tos *načalņikus* vairāk izāzētu, dažs labs dikti liels *šeļma* esot. Re, Šķēle ar nākot atpakaļ, jau ceturto reizi... No beigumā mūsu lasītājs filozofiski prognozē: «Gadus trīs četrus šitā mocīsimies, tad gan kāpsim uz augšu, kā tas iepriekš bija. Dzīve vienmēr iet augšā — lejā, augšā — lejā.» Nu ko, no viņa mutes, kā saka, Dieva ausi.

Preiļu novada Saunas pagasta iedzīvotāja Olgas Tjarves noskaņojums, iegriežoties redakcijā, lai abonētu laikrakstu nākamajam gadam, nebija tik optimistisks. Bijusi skolotāja teic, ka esot tipiska pensionāre. Kopš vasaras Saunas pagasts pievienots Preiļu novadam, bet viņa nekādu atšķirību pēc reformas nejutot. Vairāk pa māju dzīvojoties, pie priekšniekiem un pašvaldības, un valsts iestādēs darīšanu maz, tāpēc — laba vai slikta tā novadu reforma — nezīnot teikt. Rajona laikrakstu esot lasījusi no

laika gala, gan tad, kad vēl «Leņina Karogs» iznācis, gan vēlāk. «Man «Novadnieks» nepieciešams daudz vairāk kā lielās avīzes,» saka Tjarves kundze. «Tas tāpēc, ka rakstāt visu īsi un konkrēti. Bez lielās politikas, bet par novadu dzīvi, par pazīstamiem cilvēkiem, ir arī plašāks ieskaits par notikumiem Latvijā un Latgalē. Ir patīkami, ja varu izlasīt par pazīstamiem cilvēkiem, ar kuriem kādreiz esmu kopā strādājusi.»

Būdam skolotāja, Olga Tjarve ir strādājusi gan Priekuļu pamatskolā, gan Vārkavā un Silajānos, mācot bēr-

niem gan krievu, gan latviešu valodu, kas ir viņas pamatprofesija. Tāpēc visvairāk sirds sāp un sašutums māc par izglītības nozarē patlaban notiekošo. «Kā tas var būt? Kā tik tālu nonācis? Un neviena atbildīgā nav... Skolotājiem algas samazinātas, pensijas samazinātas, pabalsts bērniem arī samazināts. Kā lai ģimenes iztiek?», tie ir jautājumi, uz kuriem skolotāja nerod atbildi. Stāstot par sevi, gan uzsver, ka viss esot kārtībā. Dārziņā spējot izaudzēt kartupeļus, burkānus, kāpostus, selerijas, sīpolus, vārdu sakot, visus dārzeņus, kas nepieciešami. Vecākam cilvēkam katru dienu gaļu nemaz nav jāēd, tāpēc pagaidām varot atļauties nopirkt, tāpat kā piena produktus. Māc bailes, vai spēš nomaksāt nekustamā īpašuma nodokli.

«Novadnieks» Olgas Tjarves mājās nav vienīgais preses izdevums. Kundze lasa arī žurnālus «Ievas Stāsti», «Ievas Veselība», «Patiesā Dzīve». No tā noprotams, ka viņai tuvakās tēmas ir stāsti par cilvēkiem, par viņu likteņiem. Interesanti esot uzzināt arī atbildes uz redakcijas jautājumiem ielas intervijās.

L.Kirillova
A.Šņepsta foto

Neatlieciet uz pēdējo
brīdi, abonējiet
«NOVADNIEKU»
2009. gada novembrim,
un decembrim!
Modernizētajās «Latvijas Pasta»
nodaļās to var izdarīt
līdz 26. oktobrim.
SĀKUSIES
«NOVADNIEKA»
ABONĒŠANA 2010.
GADAM!

Lasītāju ievēribai!
Nākamais laikraksta
numurs iznāks 30. oktobrī.

Pagriez pulksteni un
guli mierīgs!

Ši gada 25. oktobrī plkst. 4.00 (naktī no sestdienas uz svētdienu) Latvijā notiks pāreja no vasaras uz ziemas laiku, kad pulksteņa rādītāji būs jāpagriež par vienu stundu atpakaļ.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

85% dzīvokļu īpašnieku NĪN būtu jāmaksā līdz 15 latiem gadā

Ja nekustamā īpašuma nodoklis (NĪN) dzīvojamām platībām būs patlaban prognozētajā 0,1% apmērā no īpašuma kadastrālās vērtības, apmēram 85% dzīvokļu īpašnieku šajā nodoklī nāksies samaksāt summu, kas nepārsniedz 15 latus gadā. Ar šādiem aprēķiniem Latvijas Televīzijas raidījumā 100.pants iepazīstināja Valsts zemes dienesta (VZD) Nekustamā īpašuma vērtēšanas departamenta direktora vietniece Rīta Pētersone. Turpretim aptuveni 2% iedzīvotāju ik gadu NĪN dzīvojamām platībām nāksies maksāt 30 latus un vairāk. Šiem cilvēkiem pieder dzīvokļi, kuru kadastrālā vērtība sasniedz vismaz 30 000 latu. Kā raidījumā atzīmēja Pētersone, denacionalizētajos īres namos NĪN dzīvojamām platībām būs jāmaksā īpašniekam, nevis īmiekam. Saskaņā ar VZD apkopoto informāciju Latvijā ir tikai piecas privātmājas, kuru kadastrālā vērtība pārsniedz 500 000 latu. Tas nozīmē, ka pēc pašreiz prognozētajām nodokļa likmēm par šiem īpašumiem NĪN dzīvojamai platībai būs vismaz 500 lati gadā. Lielākai daļai jeb aptuveni 80% privātmāju īpašnieku gadā NĪN dzīvojamai platībai būtu jāmaksā līdz desmit latiem gadā, bet virs 30 latiem gadā šis nodoklis būtu jāmaksā apmēram 5% privātmāju īpašnieku, raidījumā 100.pants norādīja Pētersone. Savukārt, lai izvairītos no iespējamās situācijas, ka afsevišķās pašvaldībās mājokļa nodoklis ir neadekvāti liels, bet citās pat nesedz tā administrēšanas izmaksas un nenodrošina tā iekasēšanas mērķi, plānots ieviest minimālo nodokļa likmi piecu latu apmērā, vakar intervijā Latvijas Radio sacīja Ministru prezidents Dombrovskis. Pēc Finanšu ministrijas rēķiniem, NĪN dzīvojamām platībām jaunā likme nākamā gada valsts budžetā varētu dot 6,5 miljonus latu.

Kargins un Krasovickis arī turpmāk varēs saņemt dāsnās dividendes

Lai gan turpmāk bankām, kas ir saņēmušas komercdarbības atbalstu, no atbalsta sniegšanas dienas līdz atbalsta sniegšanas izbeigšanas dienai būs aizliegts atmaksāt saskaņā ar pakārtotajām saistībām aizdotos līdzekļus, aprēķināt, uzkrāt un izmaksāt par tām procentus, šis izmaiņas nepiemēros ar atpakaļejošu datumu, kas ļautu atstāt bijušos Parex akcionārus bez dāsnajām dividendēm. To paredz vakar Saeimas galīgajā lasījumā pieņemtie grozījumi Kredītiestāžu likumā. Jau ziņots, ka patlaban vienīgā banka, kas kopš pagājušā gada nogales saņem apjomīgu atbalstu, ir valsts rokās nonākusi «Parex banka». Kā iepriekš brīdināja bijušās bankas īpašnieki Valērijs Kargins un Viktors Krasovickis, pieņemot Kredītiestāžu likuma un pārejas noteikumu grozījumus, kā arī tos attiecinot uz AS «Parex banka», Latvijas valsts būtu vienpusēji atkāpusies no pērn 10. novembrī parakstīta bankas likme pārņemšanas līguma. Tas ļautu Karginam un Krasovickim atgūt pirms gada valstij pārdotās akcijas.

Nākamgad varētu sākt tirgot Latvijas naftu

Nākamais gads varētu kļūt par pirmo Latvijas ogļūdenražu izpētes vēsturē, kad nafta tiek iegūta tirgošanai, nevis tikai analīžu veikšanai, ziņo laikraksts «Neatkarīgā». Pēc 1996. gadā publicētajam Valsts Ģeoloģijas dienesta aplēsēm, Latvijas šelfā un sauszemē kopumā varētu būt aptuveni 145 miljoni tonnu naftas resursu — jūrā attiecīgi 125 miljoni, bet 20 miljoni — sauszemē. Daudzums, ko tehniski vispār iespējams izsūknēt, ir ievērojami mazāks. Mēģinājumiem iegūt naftu Latvijas teritorijā ir gandrīz pusgadsimts. Balstoties uz vairākus gadu desmitus veikto pētījumu rezultātiem, speciālisti par racionālākajiem Latvijas naftas izmantošanas virzieniem nosauc smērvielu ražošanu un ķīmisko rūpniecību. Šā biznesa lielo risku dēļ ģeologi jau pirms vairāk nekā desmit gadiem valstij rekomendēja pašai neinvestēt naftas ieguvē, bet piesaistīt ārzemju naftas firmas. Vismaz daļēji tas ir izdarīts, taču Latvijas valstij — saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem — katrs desmitais piekrītošais litrs naftas joprojām atrodas līdz pat kilometra dziļumā zem jūras līmeņa un vēl dziļāk, vēsta «Neatkarīgā».

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (zūmālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Jo vairāk tev ir dots, jo skaidrāk tev jāzina, kādēļ ir dots.

Būtiski atvieglojumi veselības aprūpes saņemšanai

Lai saglabātu veselības aprūpes pieejamību un ārstēšanās iespējas pacientiem ar ierobežotiem ienākumiem – trūcīgajiem pacientiem – valdība apstiprinājusi Sociālā drošības tīkla pasākumus veselības aprūpes jomā. Kārtību, kādā iedzīvotāji vai ģimene var tikt atzīti par trūcīgiem, nosaka Ministru kabineta šī gada 3. martā pieņemtie noteikumi nr. 214. Iziņu, kas apliecina trūcīgās personas statusu, izsniedz pašvaldības sociālais dienests, kurā iedzīvotājs ir deklarēts.

Atbalsta pasākumi trūcīgajiem pacientiem no 1. oktobra

1. Trūcīgie pacienti tiek atbrīvoti no pacienta iemaksas

No 1. oktobra trūcīgiem pacientiem nekādas pacientu iemaksas nav jāmaksā — ne pie ģimenes ārsta, ne pie speciālista, ne uz izmeklējumiem, ne slimnīcās. Bez tam, trūcīgās personas būs atbrīvotas arī no pacienta līdzmaksājuma 15 latu apmērā par vienā ārstēšanās reizē slimnīcā veiktajām ķirurģiskajām operācijām.

2. Trūcīgajiem pacientiem nebūs jāmaksā līdzmaksājums par kompensējamām zālēm, ja iegādāto zāļu līdzmaksājuma summa kalendārā gada laikā sasniedz 50 latus

Pacienti, kuriem piešķirts trūcīgās personas statuss, iegādājoties medikamentus, kas iekļauti kompensējamo zāļu sarakstā, un kuri nav ar 100% atlaidi, bet gan ar 75% vai 50% atlaidi, mak-

sāja noteikto līdzmaksājumu 25% vai 50% apmērā. Turpmāk, saņemot kompensējamās zāles, trūcīgajam pacientam ir jāsaņem maksājumu apliecinātie dokumenti (čeki), kuros norādīts pacienta vārds, uzvārds, personas kods un atzīme, ka iegādātas kompensējamās zāles. Ja šo čeku summa kalendārā gada laikā sasniedz 50 latus, vai no šā gada oktobra līdz 31. decembrim — 12,5 latus, tad pacientam jānodod uz Veselības norēķinu centru (bijušo VOAVA) vai tā filiāli Daugavpili un jāsaņem speciāla izziņa. Tālāk, uzrādot izziņu, ģimenes ārsts vai speciālists izrakstīs šim pacientam kompensējamos medikamentus kā trūcīgai personai, recepte norādīs zāļu kompensāciju 100% apmērā un par kompensējamām zālēm vairs jāpiemaksā nebūs.

3. Trūcīgie pacienti atbrīvoti no maksas par uzturēšanos «slimnīcu viesnīcās»

Veselības aprūpes sistēma šobrīd tiek pārorientēta no slimnīcu aprūpes uz ambulatoro. Daudzās slimnīcās tiek vairāk attīstītas ārstēšanās un izmeklējumu iespējas dienas laikā. Tomēr daudziem pacientiem no lauku reģioniem rodas problēmas izbraukāt uz ārstēšanos katru dienu. Lai šo problēmu risinātu, slimnīcās sāk veidot tā sauktās «slimnīcu viesnīcas», kurās pacientiem tiks piedāvāta iespēja nakšņot pirms vai pēc plānotās ārstēšanās vai izmeklēšanas. Tādējādi pacienti, kuri ārstēties ambulatori, ietaupīs uz transporta izdevumu un uzturēšanās izdevumu rēķina.

Sociālā drošības tīkla ietvaros, trūcīgajām personām slimnīcā izveidotu

viesnīcas tipa guļtu apmaksā tiks kompensēta un būs par velti.

4. Tiek paplašināta mājas aprūpe trūcīgajiem pacientiem ar smagām slimībām

Mājas aprūpe izveidojusies tikai šogad un ir pieejama pacientiem ar smagām, hroniskām slimībām, tādējādi samazinot nepieciešamību pacientam ar vienkāršām aprūpes lietām doties uz ārstniecības iestādi, kas izmaksā daudz dārgāk.

Trūcīgajām personām, kas saņem mājas aprūpes pakalpojumu, pacienta iemaksa nav jāmaksā. Pateicoties Sociālās drošības pasākumu atbalstam, mājas aprūpes pakalpojumus trūcīgajiem pacientiem plānots paplašināt, mājas aprūpes sniedzēju tīklam piesaistot pārprofilējamās slimnīcas un to darbiniekus reģionos, kas būtiski atvieglos arī sociālo situāciju darbiniekiem šajās iestādēs. Mājas aprūpe tādējādi tiks nodrošināta lielākam skaitam pacientu.

5. Trūcīgie pacienti ar garīgām slimībām tiks vairāk aprūpēti speciālos dienas centros

Latvijā ir ļoti daudz garīgi slimu pacientu, kuru stāvoklis nav ļoti nopietns, tomēr viņi ir spiesti uzturēties slimnīcās. Attīstot dienas centrus pacientiem ar hroniskām garīgās veselības problēmām, būs iespējams efektīvāk izmantot esošo slimnīcu guļtu skaitu un aprūpēt vairāk pacientu. Pacientiem savukārt būs iespējams saņemt aprūpi pēc iespējas tuvāk savai dzīvesvietai un labāk iekļauties sabiedrībā. Šādu dienas centru izveide tiks uzsākta jau tuvākajā laikā.

INFORMĀCIJA PAŠVALDĪBĀM

Uzlabos pašvaldību pirkuma tiesību īstenošanas kārtību

20. oktobrī, Ministru kabinets (MK) atbalstīja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) izstrādātos grozījumus, kas paredz vienkāršot administratīvās procedūras pašvaldību pirkuma tiesību izmantošanā.

Likuma grozījumi nosaka, ka pašvaldībai pirkuma tiesības būs jāpiedāvā tikai tam privātpersonām, kurām zemesgrāmatā būs reģistrēti attiecīgi apgrūtinājumi. Līdz ar to pašvaldība varēs izmantot pirkuma tiesības, ja tiks atsavināts nekustamais īpašums, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam nepieciešams pašvaldības funkciju pildīšanai.

Pašvaldības teritorijas plānojums ir vienīgais ārējais normatīvais akts, kurā grafiski attēlota pašvaldību funkciju piesaiste noteiktai zemes vienībai pašvaldības teritorijā, tāpēc privātpersonām patlaban nav precīzi zināms, vai atsavināmais zemes gabals ir nepieciešams likumā noteikto pašvaldības funkciju nodrošināšanai. Turklāt esošā likuma redakcija neparedz to, ka šādi īpašuma tiesību aprobežojumi būtu nostiprināmi zemesgrāmatā.

Tādēļ, lai nodrošinātu efektīvu un pārskatāmu pašvaldību pirkuma tiesību īstenošanas mehānismu un atvieglotu darījumu veikšanas procedūru, izstrādātie grozījumi nosaka, ka pašvaldības nolūks eventuali izmantot pirkuma tiesības attiecīgo funkciju izpildei atzīmju veidā tiek fiksēts zemesgrāmatās kā īpašuma tiesību aprobežojums konkrētam nekustamam īpašumam.

Lai piemērotu jauno pirkuma tiesību

izmantošanas kārtību, pašvaldībām jāizvērtē teritorijas plānojumi un tajos esošo nekustamo īpašumu potenciālā nepieciešamība pašvaldību funkciju izpildei, jāpieņem attiecīgi lēmumi un jāreģistrē apgrūtinājumi zemesgrāmatā, kas nozīmē pietiekami lielu administratīvo pasākumu veikšanu. Tādējādi likumprojekts nosaka pāreju no pašreizējā tiesiskā regulējuma uz jauno.

Kārtību, kādā pašvaldības izmanto pirkuma tiesības un kārtību, kādā ar pašvaldību pirkuma tiesību izmantošanu saistītie aprobežojumi tiek reģistrēti zemesgrāmatā, noteiks Ministru kabinets, tādēļ Tieslietu ministrijai līdz 2010. gada 1. martam jāizstrādā grozījumi Zemesgrāmatu likumā, paredzot samazinātu kanceļarijas nodevas apmēru par pašvaldību pirkuma tiesību izmantošanu saistīto aprobežojumu ierakstīšanu zemesgrāmatā.

Par RAPLM izstrādātajiem grozījumiem likumā vēl jālemj Saeimai.

Novadu attīstībai nākamā gada sākumā būs pieejami 9,5 miljoni latu

Nākamā gada pirmajā ceturksnī novadu pašvaldībām būs pieejami papildus 9,5 miljoni latu publiskās un uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībai. Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) priekšlikumu izveidot jaunu Eiropas Savienības (ES) fondu aktivitāti «Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai» atbalstījusi uzraudzības komiteja.

«Investīcijas reģionos šobrīd ir īpaši svarīgas. Papildus Eiropas fondu finansējums infrastruktūras attīstībai sekmēs ekonomisko

aktivitāti, saglabājot darba vietas un vairojot ieņēmumus pašvaldību budžetos. Ieguvēji būs gan iedzīvotāji, kuriem būs pieejami kvalitatīvāki pakalpojumi, gan reģionos strādājošie uzņēmēji,» akcentē reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Edgars Zalāns.

Plānots, ka jaunajā ES fondu aktivitātē «Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai» finansējuma saņēmēji būs lielāko novadu pašvaldības: Limbažu, Ogres, Siguldas, Tukuma, Alūksnes, Balvu, Bauskas, Dobeles, Krāslavas, Ludzas, Priekules, Valkas, Daugavpils, Jelgavas, Rēzeknes, Ventspils, Grobiņas un Aizputes novadi.

Jūlija beigās valdība vienojās, ka ES fondu aktivitātei «Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai» publiskais finansējums tiks paredzēts 9 484 399 latu apmērā (Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 8 061 739 latu un nacionālais publiskais finansējums 1 422 660 latu).

Līdzīgi kā pilsētvides programmā, kur 209 miljoni latu ir pieejami 16 pilsētām, arī jaunajā aktivitātē tiek plānots, ka pašvaldības pašas, balstoties uz izstrādātām un ar vietējiem iedzīvotājiem apspriestām attīstības programmām, noteiks tās prioritātes, kurām novirzīt ES fondu atbalstu.

Saņemot uzraudzības komitejas atbalstu, RAPLM līdz gada beigām plāno izstrādāt aktivitātes Ministru kabineta noteikumu projektu un metodiskos materiālus projektu pieteikumu sagatavošanai. Nākamā gada pirmajā ceturksnī plānots izsludināt projektu pieteikumu iesniegšanu.

Papildus informācija par RAPLM pārziņā esošajām ES fondu aktivitātēm pieejama ministrijas mājas lapā www.rapl.gov.lv <http://www.rapl.gov.lv> sadaļā «Eiropas Savienība».

Iniciatīva sabiedrības labā

Preiļu nevalstisko organizāciju centrā (NVO) notika KNHM projektu «Sabiedrība ar tendenci» mazo grantu programmā «Sabiedrība ar tendenci» realizēto projektu prezentācija un noslēguma pasākums, ko rīkoja biedrība «Preiļu rajona partnerība». Uz tikšanos ar īstenoto projektu koordinatoriem bija ieradies galvenais naudas devējs projektiem – Nīderlandes fonda pārstāvis Josis Keeiss, kā arī fonda koordinators Latvijā Eduards Žvirgzds. Kopumā ar biedrības «Preiļu rajona partnerība» starpniecību Preiļu rajona pašvaldībā šogad tika īstenoti 21 mazo grantu projekti.

Esmu gandarīts par iedzīvotāju paveikto darbu, par realizētajiem projektiem, uzstājoties teica Josis Keeiss. Tas ir ļoti svarīgi šādai demokrātiskai sabiedrībai, kādā dzīvojat jūs, ka jūs paši savām rokām varat uzlabot savus dzīves apstākļus.

Arī Eduards Žvirgzds teica paldies projektu koordinatoriem, iniciatīvas grupām, iedzīvotājiem, kas piedalījās projektu realizēšanā. Viņš iepazīstina situāciju pirms darbu uzsākšanas, sekoja projektiem piešķirto līdzekļu apguvei, bet, kad darbi bija pabeigti, pirms prezentācijas kopā ar Valiju Vaivodi uz vietas pagastos un pilsētās aplūkoja katru projekta gala rezultātu. Tapušie spēju un rotaļu laukumi, apstādījumi, sakārtotās kapsētas, kāpņu telpas un daudzi citi darbi ir ieguvums vietējai sabiedrībai, tie ir ļoti labi darbi, teica Eduards Žvirgzds. Īpaši viņš uzsvēra tos projektus, kuru realizācijas gaitā vietējie iedzīvotāji papildus ieguldījuši arī savu naudu. Viņš novēlēja arī nākošajā gadā tikpat aktīvi piedalīties projektu konkursā un iegūt līdzekļus savas vides

● Veiksmīgi realizēto mazo grantu projektu prezentācijā piedalījās projektu koordinatori, kā arī ciemiņi – Nīderlandes fonda pārstāvis Josis Keeiss (no kreisās) un fonda koordinators Latvijā Eduards Žvirgzds.

Foto: A. Šnepsts

labiekārtošanai.

Valija Vaivode informēja, ka ar biedrības «Preiļu rajona partnerība» atbalstu šogad rajona iedzīvotāji realizējuši 21 projektu. Līdzekļi – katram 500 eiro apmērā – bija paredzēti 20 projektiem, bet viena projekta summa tika izdalīta uz diviem, tādējādi palielinot kopējo skaitu. Šajā gadā no projekta kopējām izmaksām Nīderlandes fonda sedza 50 procentus, otrā puse bija pašu līdzfinansējums. Iedzīvotāju iniciatīvas projekti realizēti Rudzātū, Sutru, Pelēču, Galēnu, Saunas, Aizkalnes pagastos, Preiļos un Livānos. Biedrība mazo grantu projektu konkursā iesaistījās jau otro gadu pēc kārtas, bet vēl pirms tam ar labiem panākumiem iedzīvotāju iniciatīvas projektus realizēja Livānu biedrība «Baltā māja».

Projektu konkursa žūrija atbilstoši nolikumam noteica arī trīs labākos projektus. Katrs no tiem saņems prēmiju – 500 eiro noslēguma pasākumā 16. janvārī Lielvārdē. Par labākajiem atzīti projekti: «Sutru pagasta Šultu kapsētas renovācija» (koordinatore Rita Vilcāne), «Tūrisma aktivitāšu un atpūtas vietas izveide» (Inga Kūkusiļņa, Rožupes pamatskola), «Dāvināsim prieku sev un bērniem» (Veronika Silvija Bogotā, Saunas pagasts).

Noslēgumā Valija Vaivode aicināja novadu pašvaldības izvērtēt to darbu un ieguldījumu sabiedrības labā, ko veic iniciatīvu grupas ar savu brīvprātīgo darbu, un atbalstīt šīs iniciatīvas arī 2010. gadā.

L. Rancāne

Pretrunīgas prognozes par lata stabilitāti

Divi ietekmīgi starptautiski finanšu avoti gandrīz vienlaikus izvīzēja pretrunīgas prognozes par lata stabilitāti. Starptautiskās investīciju bankas RBC Capital Markets un Barclays Capital uzskata, ka lats tiks devalvēts, bet starptautiskā reitingu aģentūra Moody's domā, ka lats izdosies noturēt.

Lai gan Latvijas valstsvīri pārliecinoši stāsta par lata stabilitāti, starptautiskās finanšu organizācijas ik pa laikam ielej darvas karoti saldo runu medus podā. Pāris dienu laikā apsvērumus par lata stabilitāti vai iespējamo devalvāciju pauda gan divas starptautiskās investīciju bankas – RBC Capital Markets un Barclays Capital – gan starptautiskā reitingu aģentūra Moody's, gan Zviedrijas Swedbank, gan biznesa laikraksts Financial Times. Daļa starptautisko ekspertu ir pārliecināti, ka lats tiks devalvēts un tas ir tikai laika jautājums, citi uzskata, ka Latvijai izdosies izvairīties no devalvācijas. «Neatkarīgās» aptaujātie vietējie eksperti uzsver, ka, devalvējot latu, cilvēku-pirkatspēja samazinātos vēl vairāk, jo liela daļa importa preču kļūtu dārgākas un tas pats notiktu ar Latvijā ražotām precēm, kuru ražošanā tiek izmantotas ārzemēs iepirktas izejvielas.

Prognozē 15 – 30 %

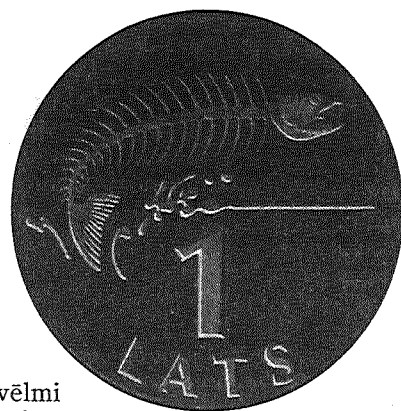
Starptautiskās investīciju bankas RBC Capital Markets un Barclays Capital prognozē, ka Latvija nākamgad de-

valvēs savu nacionālo valūtu latu vismaz par 15 %, lai veicinātu eksportu un ierobežotu budžeta deficītu. «Latvija var devalvēt savu valūtu jebkurā brīdī, jo tā vienkārši vairs nevar atļauties apgriezt savu budžetu vēl vairāk,» teica RBC Capital Markets augošo tirgu stratēģis Naidžels Rendels. Pēc viņa prognozēm, lata vērtība nākamo sešu mēnešu laikā, iespējams, var samazināties pat par 30 %. Arī Barclays Capital augošo tirgu valūtas stratēģijas speciālists Kūns Čovs atzina, — ir liela iespēja, ka devalvācija notiks, bet pašlaik ir grūti noteikt konkrētu datumu.

Zviedrijas banka Swedbank atzinusi, ka gatavojas lata devalvācijai 15 % apmērā. Kaut arī Swedbank nav oficiālas nostājas par iespējamo valūtas devalvāciju Baltijas valstīs, banka savu darbības plānojumam balstot uz šādu iespēju.

Latu noturēšot

Savukārt starptautiskā reitingu aģentūra Moody's pēc valdībā panāktās vienošanās par nākamā gada budžeta konsolidāciju par 500 miljoniem latu secināja, ka Latvijas izredzes uz atveseļošanu un lata stabilitātes nostiprināšanu nemaz nav tik sliktas. «Mēs ticam, ka dažādu iemeslu dēļ Latvijai nav negaidītu risku attiecībā uz valūtu vai banku sektoru,» sacīja Moody's pārstāvis Kenets Orčards. «Vēl jo vairāk, Eiropas Savienība demonstrējusi

vēlmi sniegt papildu finanšu atbalstu, kas nepieciešams, lai palīdzētu novērst devalvāciju.» Tomēr arī Moody's pilnībā neizslēdz lata devalvācijas iespēju, ja tiks realizēts B scenārijs. «Šajā scenārijā nevar izslēgt devalvāciju, lai gan tas varētu notikt pēc vairākiem gadiem,» piebilda K. Orčards.

Arī biznesa laikraksts Financial Times savā blogā FT Alphaville pozitīvi vērtē Latvijas valdības spēju vienoties par budžetu atbilstoši SVF prasībām un Latvijas Bankas veikto intervenci. Tas, viņaprāt, ir palīdzējis nomierināt situāciju turgū.

Rezervju pietiekot

Arī premjers Valdis Dombrovskis (JL) joprojām ir pārliecināts, ka runām par lata devalvāciju nav nekāda pamata, jo Latvijas budžets ir balstīts uz lata stabilitāti un pakāpenisku budžeta deficīta samazināšanu.

«Neatkarīgā»

ZVANI!

Par aktuāliem jautājumiem katru darbdienu uzklaušisim jūs pa tālr. 65307056.

Fig' viņ' zin', kā mums tālāk dzīvot...

Šis, lūk, rindiņas «Redakcijas slejas» virsrakstam neizdomāju pati, bet noklausījos kādā dziesmiņā pa radio. Ne ko pielikt, ne atņemt – tāda neziņa ir daudzos. Tāpēc nav kō brīnīties, ka pēdējā laikā plaukst un zeļ dažādu ekstrasesu, zīlnieku un astrologu bizness. Lai gan... Neesmu droša, vai arī īpašām spējām apveltītie tagad skaidri saskata nākotni. Tā zināma vien saujīnai patiešām gudru vīru; kuri dēvē sevi par politiķiem, bet patiesībā tādi pokera spēlmaņi vien ir, kas mūsu, muļķu, valsti visu notiekošo simts gājienus uz priekšu saplānojuši. Lai arī ar protestiem un piketiem mēģinām ko tautai par labu pavērst, piespiežot valdību smadzenes pakustināt, priekšā pamatīgs *bloks*, par Saeimu saukts. Neviena serve netiek cauri.

Kaut vai piemērs par ilgi muļļāto mājokļa nodokli. Koalīcija vienojās, ka ar nākamo gadu visiem īpašumiem piemērojama vienāda nekustamā nodokļa likme – 0,1 procents no īpašuma kadastrālās vērtības. Ekonomikas ministrijas piedāvātais variants piemērot progresīvo nekustamā īpašuma nodokļa likmi, kas būtu atkarīga gan no dzīvokļa vai mājas lieluma, gan īpašuma kadastrālās vērtības, veiksmīgi *atsists*. *Štrunts* par to, ka tādējādi valsts budžetā nonāktu tikai 13 miljoni latu nevis ieņēmumi 25 līdz 40 miljonu latu apmērā. Toties uzņēmēji, kas savulaik sapirkušies nekustamos īpašumus, sacēlušī pilis un villas, tiks cauri bez raizēm. Kā balts zvirbulis Saeimas sēdē izskatījās deputāte Anna Seile, kura sežu zāli atstāja, protestējot pret Tautas partijas rīcību, kas centās nodokļa ieviešanu bremsēt. No tā top pilnīgi skaidrs, kuri ir lielo īpašumu turētāji un vēlas *izbraukt* uz būdiņu iemītnieku rēķina.

Fig' viņ' zin', kā un ar kuru vietu bija domājuši valdības vīri, šovasar apcērpot strādājošo pensionāru algas par 70%. Tobrīd valdība bija cerējusi, ka tādā veidā izdosies ietaupīt 37,8 miljonus latu. Statistika rāda, ka jūlijā un augustā iekonomēti tikai 8,8 miljoni latu, knapi piektā daļa no plānotā pūsgada ietaupījuma. Valdība, pieņemot grozījumus valsts budžetā, bija rēķinājusies, ka no valsti esošajiem 90 tūkstošiem strādājošo pensionāru tikai aptuveni trešā daļa pārtrauks darba attiecības. Sanāca otrādi. Pie tam situācija valsti pasliktinās, darbu pamet arī citi strādājošie pensionāri. Gribēja, kā labāk, sanāca, kā vienmēr.

Tikpat bezcerīga situācija ir laukos, kur zemieki gaida Eiropas Savienības platību maksājumu avansa izmaksas. 41,9 miljoni latu nav mazā summa, kas gluži kā čēt vajadzīga lielās un mazās saimniecībās, lai veiktu kredītu maksājumus, pabarotu lopus, nopirktu degvielu zemes aršanai, samaksātu citus ar ražošanu saistītos tēriņus. Bet kas to deva! Tikai pirms nedēļas Finanšu ministrijas ierēdņi Eiropas Komisijai un Starptautiskajam Valūtas fondam nosūtīja nepieciešamos dokumentus saskaņošanai. 53 300 saimniecības, kuru pieteikumi Lauku atbalsta dienestā jau pārbaidīti, gaida naudu, gaida, gaida... To vidū arī Aglonas, Livānu, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novada zemieki, kuri godprātīgi ir maksājuši nodokļus valstij.

Tikpat *figvinzinkāda* nojauta pārņem, kad iet runa par medicīnas lietām. Preiļu slimnīcas dzemdību nodaļas māsiņas, kad «Novadnieks» ierodas fotografēt jaundzimušos un viņu māmiņas, ar katru dienu izskatās nomāktākas. Arvien nopietnāk dzird runas, ka nodaļu slēgs, bet dzemdētājam no Preiļiem un citiem Latgales novadiem būs jāmēro viens ceļš – uz Daugavpili. Reformas rezultātā jau šobrīd valsti slēgtas 12 dzemdību nodaļas, jo to uzturēšana nelielā dzemdību skaita dēļ esot neracionāla. Var jau piekrist, ka krīzes laikā tā jārikojas, bet, no otras puses, potenciālās māmiņas var teikt, ka krīzes laikā dzemdēt bērņus arī nav racionāli. Starp citu, šāda nostāja jau ir realitāte, jo šī gada pirmajā pusgadā Latvijā reģistrēts par 1000 dzemdībām mazāk nekā pērn. Kā mēs tālāk dzīvosim?..

L. Kirillova

Uzsākts jauns projekts pedagogu atbalstam

Piešķir papildus līdzekļus pedagogu darba samaksai

Sācis darbību Eiropas Sociālā fonda (ESF) atbalstītais projekts «Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos». Kā informēja Preiļu novada izglītības pārvaldes priekšsēdētājs **Andrejs Zagorskis**, saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumu Nr. 998 «Noteikumi par darbības programmas «Cilvēkresursi un nodarbinātība» papildinājuma 1.2.2.1.5. apakšaktivitāti «Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos»» izdots Preiļu novada izglītības pārvaldes rīkojums īstenošanai Preiļu, Riebiņu un Vārkavas novadu vispārējās un profesionālās izglītības pedagogiem. Projekts attiecas uz vispārējās, profesionālās un interešu izglītības pedagogiem, kas strādā izglītības iestādēs, piedalās izglītības programmas īstenošanā un pēc izglītības sistēmas optimizācijas nonāk jaunos darba apstākļos izglītības iestādē vai var zaudēt darbu izglītības iestādē. Andrejs Zagorskis informēja, ka minētie trīs novadi ir vienojušies par vienotas izglītības pārvaldes izveidi un darbību.

Kopējais projekta finansējums ir 20 miljoni latu, 17 miljoni no tiem – ESF finansējums. Projekta ietvaros paredzēts atbalsts trijām grupām. **Pirmā** ir pedagogi, kuri var zaudēt darbu izglītības iestādē izglītības sistēmas struk-

turālo pārmaiņu dēļ. Šo pedagogu darba slodze ir mazāka par deviņām kontaktstundām nedēļā kopā visās izglītības iestādēs, kurās pedagogs strādā, ar nosacījumu, ka pedagogs nestrādā citā darba vietā ārpus izglītības iestādes. Šie pedagogi savai pārkvalifikācijai var saņemt 320 latus, no kuriem 20 latu domāti karjeras konsultanta pakalpojumiem, bet 300 latu — mācību izmaksām, un stipendiju 100 latu mēnesī uz mācību laiku līdz sešiem mēnešiem.

Otrā stipendiātu grupa ir pedagogi, kuri izglītības sistēmas strukturālo pārmaiņu dēļ ir nonākuši vai nonāks jaunos darba apstākļos un paredzēto pienākumu veikšanai viņiem pietrūkst attiecīgas profesionālās kvalifikācijas. Pedagogi strādā skolā, bet viņiem ir uzticēti vai nākotnē var tikt uzticēti jauni pienākumi. Šādos gadījumos nepieciešams direktora apliecinājums. Pretendents uz stipendiju saskaņā ar skolas vajadzībām izvēlēties mācības pārkvalifikācijai — B līmeni, vai 72—110 stundu kursus cita mācību priekšmeta mācīšanai — akreditētā augstākās izglītības iestādē. Šādos gadījumos pedagogs saņems 200 latus mācību izdevumu segšanai un stipendiju, ne lielāku par 100 latiem mēnesī. Mācību laiks paredzēts līdz sešiem mēnešiem.

Trešā mērķstipendijas grupa ir pedagogi, kuri strādā vispārējās

vai profesionālās izglītības iestādē ar darba slodzi deviņas vai vairāk kontaktstundas nedēļā un īsteno izglītības programmu, un kuri iesaistījušies savas profesionālās darbības novērtēšanā, tādējādi veicinot pedagogu profesionālās darbības novērtēšanas sistēmas ieviešanu un tās tālāku attīstību. Pedagogi var saņemt mērķa stipendiju — 100 latus mēnesī, to piešķir uz četriem mēnešiem.

Projekta laikā pedagogi var piedalīties visās trijās aktivitātēs, bet ne vienā laikā.

Atbalstu nav paredzēts piešķirt pedagogam, kas ieguvis bezdarbnieka statusu un saņem bezdarbnieka pabalstu vai saņem līdzvērtīgu atbalstu citās Eiropas Sociālā fonda aktivitātēs.

Preiļu novada izglītības pārvalde izstrādājusi pedagogu iesnieguma formu, pedagogu atlases nolikumu, noteikusi, kādi dokumenti jāiesniedz. Pretendenti jāpieteicas līdz 2. novembrim. Katram novadam piešķirta noteikta naudas summa, ko aprēķina pēc noteiktas formulas. Andrejs Zagorskis teica, ka uz diviem mēnešiem līdz gada beigām Preiļu novadam paredzēti 10 000 latu, Riebiņu novadam — 3800, Vārkavas novadam — 1600 latu. Viņš prognozēja, ka vairāk pretendentu varētu būt projekta trešajā aktivitātē — pedagogiem, kuri iesaistījušies savas profesionālās darbības novērtēšanā.

Ministru Kabinets (MK) atbalstīja Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) pieprasījumu «Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts pamatbudžeta apakšprogrammas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem» 1 119 750 latu apmērā. Kā informēja IZM komunikācijas nodaļa, papildu līdzekļi nepieciešami, lai nodrošinātu pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu, kuriem darba stāžs ir lielāks par 10 gadiem, algu par vienu likmi 255 latu apjomā, kā arī — vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu administratīvā personāla (iestādes vadītājs, vietnieki un atbalsta personāls — bibliotekārs, logopēds, psihologs, speciālais pedagogs) atalgojuma apjomu 15 procentu apmērā no kopējās mērķdotācijas atbilstoši MK 2009. gada 28. jūlija noteikumiem «Pedagogu darba samaksas noteikumi».

Pedagogu algām papildus piešķirti 920 000 latu, bet skolu

administrācijai papildus piešķirti 199 750 latu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 28. jūlija noteikumiem «Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām», ir veikts mērķdotācijas apjoma pārreķins, ņemot vērā skolēnu skaitu 2009. gada 1. septembrī.

Saskaņā ar jauno finansēšanas principu «Nauda seko skolēnam», no 2009. gada 1. septembra mērķdotācija pašvaldībām pedagogu darba samaksai ir tieši atbilstīga skolēnu skaitam konkrētajā administratīvajā teritorijā. Aprēķinot mērķdotācijas pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai, tiek ņemts vērā skolēnu skaits izglītības pakāpē attiecīgajā teritorijā un izglītības iestādē īstnotās mācību programmas.

Valodas apguvei — alternatīvās metodes

● Ar aizrautību skolēni sekoja neparastajām angļu valodas mācīšanas metodēm.

Zaļā stunda ar Cūkmenu bibliotēkā

● Cūkmens, kas šonedēļ tikās ar jaunākajiem bibliotēkas lasītājiem, apliecināja, ka vienmēr ir «priecīgs» par katru, kas nevižo atkritumus izmest tiem paredzētajā vietā, bet piemēso apkārtnei. Foto: A. Šnepsts

Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļu šonedēļ apciemoja Cūkmens, atgādinot par kārtības un tīrības ievērošanu visiem tiem, kas mēdz pa roku galam aizlidināt tukšu jogurta trauciņu, čipsu, saldējuma vai cita našķa iesaiņojumus. Cūkmenu ciemos bija aicinājusi Bērnu žūrija, kas lasīja un vērtēja Māra Bērziņa grāmatu «Resnais svešinieks». Grāmatas tēma ir par vides piesaņošanu, bet «resnais svešinieks» — īsts Cūkmens prototips. Šajā Bērnu žūrijas pasākumā piedalījās arī Preiļu 1. pamatskolas 7.c klase ar literatū-

ras skolotāju Irēnu Baroni.

Cūkmens izdarības bija redzamas bērnu literatūras nodaļas teātra pulciņa aktieru iestudētajā fragmentā. Pēc tam notika diskusija par šo grāmatu un par jautājumiem, kas saistīti ar vides piesaņošanu. Bērniem bija iespēja noskatīties «Zaļā punkta» sagatavotu videofilmu par atkritumu šķirošanu. Praktiskus padomus par to, kā šķirojami atkritumi un kuros konteineros tie izmetami, kas šajā jomā tiek darīts Preiļos, bērniem stāstīja SIA «Preiļu saimnieks» atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītāja

Vineta Igoļniece.

Pirms pasākuma bija izsludināts fotokonkurss «Cūkmens darbi un nedarbi Preiļu novadā». Bērni varēja iesūtīt fotogrāfijas, kurās redzamas piedzīvošanas vietas pilsētā un laukā. Balvu par labāko fotogrāfiju saņēma Meldra Trūpa.

Kā informēja bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jekimova, 29. oktobrī bibliotēkā notiks pasākums «Aktīvākais Preiļu novada skolotājs».

Līvānu 1. vidusskolā kādā no oktobra dienām ieradās 105 skolēni no novada skolām, lai piedalītos erudīcijas un atjautības spēlē (Quiz Show) angļu valodā.

Kā «Novadnieku» informēja skolas svešvalodu metodiskās komisijas vadītāja Emerita Rubine, ar skolēniem tikās mūziķis, grāmatu autors Charless Goodgers no Londonas, kas jau otro gadu darbojas Latvijā, radoši un aizraujoši mācot angļu valodu, apmācības procesā izmantojot dziesmu un spēles elementus. Kopā ar viņu uz Līvāniem bija devušies arī palīgi — skolotājs Thomass Smits no Kanādas un studente Catryna Balcere no ASV.

Skolēni tika sadalīti divās grupās. Piedalīšanās valodas konkursā, kas bija veidots, balstoties uz vispārējām angļu valodas zināšanām, iemaņām un prasmēm, skolēniem deva iespēju pārliecināties par savām spējām. Vēl jo noderīgāk šķita tas, ka angļu valodā runājošie cilvēki un spēles vadītāji nebija ikdienā ierastie skolotāji, bet gan ārvalstu speciālisti no dažādām pasaules malām.

Ne mazāk aizraujošas valodas apguves mācības bija arī 3. un 4. klašu skolēniem, kopskaitā 150 iesācējiem angļu valodā, kas nodarbības iesaistījās vēlāk. Šim vecuma posmam mācību ele-

menti bija citādāki, jo tehnika balstīta uz mūzikas rītmu, vārda skaņu, melodiju un mīmu. Nodarības pēc Goodgera programmas ir neaizmirstamas, jo kustību dziesmas un ritmiskās melodijas veicina mācīšanos, aizskarot cilvēka smadzeņu abu puslodu centrus — redzes, dzirdes, kustību un taustes centrus vienlaicīgi. Turklāt mācīšanas stils vienlaicīgi tiek apvienots ar muzikālās un emocionālās inteliģences attīstīšanu. Mūzika stundām un vārdi dziesmām tiek rūpīgi atlasīti un piemēroti katrai vecuma grupai.

Visas dienas garumā valdīja abpusēja ieinteresētība un saprašanās. Ārzemju skolotāji atzinīgi novērtēja latviešu skolēnu angļu valodas zināšanas un vispārējo erudīciju. Bērni, savukārt, ļoti priecājās par iespēju dzirdēt angļu valodu no cilvēkiem, kuriem angļu valoda ir dzimtā.

Emerita Rubine teica paldies Līvānu novada skolotājiem Gintai Vucīnai, Anitai Reiteri, Sarmītei Ancānei, Birutai Kalniņai, Birutai Jaujai, Olgai Gorskai, Jolantai Ļubkai-Tarasovai par atbalstu, Laimiņas skolas 3. un 4. klašu audzinātājiem, kā arī direktores vietniecei Inārai Jačmenkinai par atsaucību un ieinteresētību sekmīgā pasākuma organizēšanā.

Lauku saimnieku aizvietotāji strādā

Sākums 1. lappusē.

«Novadniekā» jau esam rakstījuši, ka Latvijā vairākus gadus tiek realizēta Zemkopības ministrijas finansētā Latvijas Lauku konsultāciju centra (LLKC) īstenotā programma «Atbalsts lauku saimnieku aizvietotāju programmai». Pēc vairākus mēnešus ilgām intensīvām mācībām un eksāmeņiem pirmie lauku saimnieku aizvietotāji 2008. gada martā saņēma sertifikātus un veiksmīgi pilda pienākumus.

Kā viņiem klājies, kāda ir pirmā pieredze un vai tā noderēs arī topošajiem saimnieku aizvietotājiem, kuriem drīzumā gaidāma zināšanu pārbaude, otrdien, 20. oktobrī, pārrunāja Viduslatvijas Lauku attīstības biroja Preiļos. Semināru vadīja biroja speciāliste, projekta vietējā koordinatore Zita Briška. Bija ieradušies arī pārstāvi no LLKC Ozolniekos – lopkopības nodaļas konsultants eksperts veterinārajā medicīnā Dainis Arbidāns, lopkopības nodaļas vadītājs, projekta koordinators Ilmārs Grudulis. Pieredzē dalījās sertificētās lauku saimnieku aizvietotājas Irma Filipova no Preiļu novada Saunas pagasta un Valentīna Gžibovska no Preiļu novada Aizkalnes. Gūtās atziņas izteica arī aizvietotāju pakalpojumu izmantotāji — Elvira Āboliņa no Vārkavas novada un Jānis Vaivods no Līvānu novada. Viedokļus uzklaušīja topošie lauku saimnieku aizvietotāji no Kurzemes reģiona — dzīvesbiedri Liene un Igors Cabuļi no Saldus un Kārlis Zauers no Kuldīgas.

Arī zemniekiem vajag brīvdienas

Cilvēks nav mašina, arī zemniekam gadās saslimt, ir citas neatliekamas darīšanas, tāpēc iespēja lauku saimniekiem krīzes situācijā turpināt saimniecības darbību, uzticot lopus aizvietotājiem, ir norma parādība un nepieciešamība, teic konsultants eksperts Dainis Arbidāns. Uz atbalstu var pretendēt piena lopkopības un jaunlopu saimniecības, kurās ir no piecām līdz 100 govīm vai līdz 100 jaunlopiem,

minimālā slaukšanas tehnoloģija — slaukšana kannās, kur saimnieki saviem aizvietotājiem var nodrošināt higiēnas prasībām atbilstošas telpas.

Par aizvietotāja pakalpojumu sniegšanu valsts atbalstu 80% apmērā no noteiktas darba samaksas — trīs latī stundā — var saņemt šādas saimnieku piespiedu prombūtnes laikā:

✓ darba nespēja (tajā skaitā stacionāra ārstēšanās, plānota operācija) — līdz 14 dienām jeb līdz 112 darba stundām;

✓ ar ārsta norīkojumu apstiprināta rehabilitācija — līdz 14 dienām jeb līdz 112 stundām;

✓ grūtniecība/bērna kopšanas atvaļinājums — 14 dienas pirms dzemdībām un 14 dienas pēc dzemdībām jeb pa 112 stundām;

✓ īpaši apstākļi — pirmās pakāpes radīnieku kāzas, bēres — līdz trim dienām jeb līdz 24 darba stundām;

✓ saimnieka/ saimnieces nāve — līdz 14 dienām jeb līdz 112 stundām.

Atlikušie 20% darba samaksai par aizvietotāja pakalpojumu izmantošanu jāsedz saimniecībai. Virs limita nostrādātās stundas pakalpojuma ņēmējs apmaksā 100% apmērā.

Galvenais — vairot savstarpējo uzticēšanos

Lauku saimnieku aizvietotāju sagatavošanas projekts aizsākās Latgalē. Te arī strādā puse no jau sagatavotajiem speciālistiem, vēl četri — Vidzemē un viens — Kurzemē. Pērn mācības sekmīgi beidza un sertifikātus saņēma 10 aizvietotāji no 30 kandidātiem. D.Arbidāns skaidro, ka pārējie nav izturējuši gala pārbaudījumus, kas ir ļoti stingri. «Mums jābūt pārliecinātiem, ka cilvēki ieguvuši patiešām stabilas zināšanas, praktiskās iemaņas. Zemnieki nevar riskēt ar savu ganāmpulku veselību un drošību,» viņš teic. Tikpat stingras prasības ir arī tagadējiem kursantiem, jo no 12 personām, kas bija pieteikušās, mācās un sertifikāta saņemšanai tuvojās tikai trīs, visi ir Kurzemes reģiona iedzīvotāji.

Šogad Zemkopības ministrija projektu ir atbalstījusi. Kā būs nākamgad, kad

● Latvijas Lauku konsultāciju centra lopkopības nodaļas konsultants eksperts veterinārajā medicīnā Dainis Arbidāns uzteica Latgales reģiona lauku saimnieku aizvietotāju centību un atzina, ka viņiem izveidojies labs kontakts ar zemnieku saimniecību īpašniekiem, kuri jau izmantojuši aizvietotāju pakalpojumus. Foto: L.Kirillova

valsts budžets būs vēl knapāks, pagaidām Latvijas Lauku konsultāciju centrā informācijas nav. Taču līdzšinējā pieredze rāda, ka zemnieki šādu iespēju labprāt izmanto, tās popularitāte pamazām aug. «Domstarpības starp aizvietotāju un zemnieku saimniecības īpašnieku var gadīties, kā tas ir jebkurā citā darbā. Taču no Preiļos sastaptajiem saimniekiem dzirdētas tikai labas atsauksmes,» saka D.Arbidāns. «Šobrīd galvenais ir vairot savstarpējo uzticēšanos. Patīkami, ka šajā ziņā Latvijā projekts ir daudz veiksmīgāks nekā Igaunijā, kur tas praktiski izgāzās.»

Abas puses gūst labumu

Vārkavas novada Vārkavas pagasta zemniece Elvira Āboliņa pastāstīja, ka arī viņai nācies lūgt aizvietotāja palīdzību lopu ap-

kopšanā, kad pašai vajadzējis ārstēties slimnīcā. «Valentīna Gžibovska ir ļoti atbildīga,» tā Elvira saka par savu palīdzību grūtā brīdī. «Slimnīcā pirmajā dienā domas man visu laiku bija pie saimniecības. Tā kā pa telefonu neviens nezvanīja un neko nejaudāja, sapratu, ka viss ir kārtībā, sirds bija mierīga. Kad atbraucu mājās, lopi vislabākajā kārtībā. No sirds iesaku aizvietotājus lūgt palīgos arī citiem.» Līdzīgās domās ir zemnieks Jānis Vaivods no Līvānu novada. Viņš uzsver citas savstarpējo attiecību nianšes, piemēram, jau iepriekš izrunāt darāmos darbus visos sīkumos, izstāstīt, kāda ir barošanas, slaukšanas tehnoloģija un tā tālāk.

Topošie lauku saimnieku aizvietotāji no Kurzemes ar interesi uzklaušīja pieredzējušāko Latgales kolēģu domas. Irmā Filipovai pirmais līgums bijis ar kādu zemnieku saimniecību no Cesvaines bijušajā Madonas rajonā. «Svarīgi ir atrast kontaktu ar saimniekiem,» viņa saka. «Man tas acimredzot izdevās, jo vairākās saimniecībās mani lūguši palīgā atkārtoti. Nenožēloju, ka esmu izmantojusi šādu iespēju mācīties.» Ari Valentīna Gžibovska uzskata, ka projekts bijis vajadzīgs gan zemniekiem, gan aizvietotājiem, jo ziemā laukos darba ir maz, tāpēc tā ir laba iespēja nopelnīt papildu līdzekļus.

Nedaudz satraukts par gaidāmajiem eksāmeņiem un darbu ir topošais lauku saimnieku aizvietotājs Kārlis Zauers no Kuldīgas. Lai gan praktiskā pieredze iegūta, strādājot savā saimniecībā un šo to apgūstot ārzemēs, teorētisko zināšanu papildināšana esot lietderīga, lai ar darba devējiem varētu runāt kā līdzīgs ar līdzīgu. Liene Cabule no Saldus stāsta, ka arī viņai un vīram Igoram esot sava saimniecība, Kurzemes mērogiem gan neliela. «Dzīvē ir visādi, arī mums bija gadījums, kad steidzami vajadzēja meklēt kādu aizvietotāju. Tobrīd šāda projekta vēl nebija, tāpēc zinām, cik tas ir sarežģīti. Vienīgā iespēja sarunāt palīgos kaimiņus. Kuram katram svešiniekam lopiņus taču neuzticēsi,» saka Ilze. Tas arī bijis galvenais pamudinājums mācīties, lai vajadzības gadījumā spētu palīdzēt citiem.

Par piena tirdzniecību un kvotām

Lai lauksaimnieki varētu saņemt pienākošos atbalsta maksājumus, viņiem ir jāievēro spēkā esošo normatīvo aktu noteiktās prasības. Speciālisti dažādos reģistros ir konstatējuši būtiskas neprecizitātes par pārdoto pienu un piena produktu daudzumu tiešajā tirdzniecībā, kad piena ražotājs pārdo pienu vai piena produktus tieši patērētājam.

Tiešā tirdzniecība bez kvotas = soda nauda

Saskaņā ar ES un nacionālo likumdošanu tiešajā tirdzniecībā (piena un piena produktu tirdzniecība pa tiešo patērētājam: tīrgū, veikals, bērnu darziņiem, skolām, kaimiņiem, draugiem, radiem utt.) realizēt pienu un piena produktus var piena ražotājs, kuram ir tiešās tirdzniecības kvota. Par to savukārt ir jāiesniedz atskaitē institūcijai, kura nodarbojas ar piena kvotu administrēšanu, tas ir, Valsts aģentūrai «Lauksaimniecības datu centrs».

Salīdzinot informāciju dažādos reģistros, tika konstatēts, ka slaucamo govju īpašnieki ir realizējuši pienu tiešajā tirdzniecībā vispār bez kvotas. Ir arī tādi piena ražotāji, kuri sev piederošo kvotu jau ir pārdevuši, bet tomēr turpina realizēt pienu tiešajā tirdzniecībā, kā arī piena ražotāji, kuriem ir piegādes kvota, bet piens tiek realizēts arī tiešajā tirdzniecībā, neveicot kvotas pārveidošanu. Tāpat bijuši gadījumi, ka piena ražotāja realizētais piens un piena produktu ieguves daudzums neatbilst tam govju skaitam, kas ir reģistrēts Valsts aģentūras «Lauksaimniecības datu centrs» dzīvnieku un ganāmpulku reģistrā.

Nemot vērā esošo ES likumdošanu, piens, kas pārdots bez kvotas, ir pakļauts soda naudas nomaksai, sākot no pirmā kilograma neatkarīgi no tā, vai valsts kvotu ir pārpildījusi, un soda nauda noteikta 27,83 eiro par 100 kilogramiem vai 19,56 latī par 100 kilogramiem apmērā.

Pamatojoties uz Lauksaimniecības datu centra datu bāzē esošo informāciju, Latvijā ir 19 453 saimniecības, kurās ir 25 860 govīs, bet kurām nav ne piegādes, ne

tiešās tirdzniecības piena kvotas. Lielākajā daļā no tām ir tikai viena govys un, iespējams, saimniecībā pienu patērē savām vajadzībām. Tādā gadījumā kvota nav vajadzīga, bet piens no tādās saimniecības nedrīkst tikt pārdots tiešajā tirdzniecībā.

Par pārkāpumiem iespējama avansa maksājumu aizturēšana

Drīzumā tiks uzsākts ES 2009. gada tiešo maksājumu avansa maksājums 70% apmērā. Avansa maksājums tiks izmaksāts tikai tiem lauksaimniekiem, kuriem Valsts aģentūras «Lauksaimniecības datu centrs» datu bāzē būs sakārtots gan dzīvnieku, gan piena reģistrs. Pretējā gadījumā avansa maksājums tiks aizturēts un izmaksāts tikai pēc minēto pārkāpumu novēršanas.

Jāatceras, ka viens no piena kvotu sistēmas nosacījumiem attiecībā uz piena ražotāju — katram ir jāseko līdz savas piegādes un/vai tiešās tirdzniecības kvotas izpildei. Pie tam uzskaitē un izpildes kontrole jāveic par katru kvotas veidu atsevišķi, tas ir, atsevišķi par piegādes kvotu un atsevišķi par tiešās tirdzniecības kvotu. Tāpēc lauksaimniekiem jāveic kvotas izpildes uzskaiti un plānošanu savā saimniecībā un nepieciešamības gadījumā jāpārveido sava kvota no viena veida uz otru. Ja ar piešķirto kvotu daudzumu lauksaimniekam nepietiek, pastāv iespēja pieprasīt piena kvotu no valsts rezerves vai nopirkt to.

Zemkopības ministrija aicina stingri ievērot šos nosacījumus, lai Valsts aģentūrai «Lauksaimniecības datu centrs», gatavojot pretendenta sarakstus maksājumu saņemšanai, būtu pamats iekļaut saimniecību sarakstos un maksājums netiktu aizturēts vai neizmaksāts.

✓✓✓
Visa informācija par valsts kvotas izpildi ir apskatāma Lauksaimniecības datu centra mājas lapā www.ldc.gov.lv un par visiem jautājumiem saistībā ar piena kvotām lauksaimnieki var vērsties Rīgā, Citadeles ielā 3. Piena kvotu nodaļas tālrunis 67095070.

Ko nozīmē lopu rituālā kaušana?

Nesen plašsaziņas līdzekļi informēja par pieņemtajiem grozījumiem Dzīvnieku aizsardzības likumā, bet sabiedrībā joprojām ir pretrunīga attieksme pret lopu rituālo kaušanu jeb kaušanu, izmantojot pēckaušanas apdullināšanu. Izskaidrot likuma grozījumu būtību lūguši arī vairāki «Novadnieka» lasītāji.

Kā skaidro Zemkopības ministrija (ZM), šī gada 14. oktobrī stājās spēkā grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā. Likums nosaka, ka lauksaimniecības dzīvnieku atļauts nokaut, izmantojot pirkkaušanas apdullināšanu, izņemot ierobežotās platībās turētu savvaļas sugas dzīvnieku un brīvās turēšanas sistēmā turētu gaļas šķirnes liellopu.

Ar grozījumiem likumā iestrādāta norma, kas paredz lauksaimniecības dzīvnieku, izmantojot pēckaušanas apdullināšanu, nokaušanu kautuvē saskaņā ar reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm un normatīvajiem aktiem par labturības prasībām kaušanai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzībai. Iepriekš lauksaimniecības dzīvniekus nokaut bez apdullināšanas bija atļauts tikai galējās nepieciešamības gadījumā, kā arī gadījumā, kad slimības vai traumas dēļ būtu iespējama dzīvnieka nobeigšanās.

ZM speciālisti informē, ka ir izstrādāti arī grozījumi attiecīgajos MK noteikumos, kuros paredzēts, kā tieši kaušana notiks, lai dzīvnieki neciestu sāpes un ciešanas — pēc grieziņa kaklā dzīvnieks tiks uzreiz apdullināts. Turklāt tiks noteiktas speciālas prasības dzīvnieku kaušanai atbilstoši reliģisko kopienu tradicionālajām kaušanas metodēm:

- ✓ šādu kaušanu veiks tikai šim mērķim atzītā kautuvē;
- ✓ šādu kaušanu varēs lietot tikai liellopiem un aitām;
- ✓ kautuvē būs atbilstošs aprīkojums (iekārtas dzīvnieku fiksēšanai, īpaši naži);
- ✓ kautuves personāls būs apmācīts šādai kaušanai;
- ✓ nogalināšanas procesa laikā tiks nodrošināta pilnvarota veterinārārsta uzraudzība,
- ✓ reliģiskās autoritātes uzraudzība;
- ✓ gaļas marķējumā būs jābūt norādei, ka dzīvnieki kauti saskaņā ar reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm.

Līvānu senioru deju kopai «Dubnava» — pieci gadi

● Kamēr deju, esmu vajadzīgs, — tātad — dzīvoju. Ar šādu devīzi uz pirmajiem pieciem aktīvas darbošanās gadiem atskatās Līvānu novada senioru deju kolektīvs «Dubnava». Attēlā dalībnieki tautas deju festivālā Polijā.

Es deju, tātad dzīvoju, — ar šādu moto Līvānu novada senioru deju kopa aizvadījusi piecus gadus un 24. oktobrī savus draugus, atbalstītājus, skatītājus aicina uz pirmās jubilejas koncertu. Senioru deju kolektīva vadītāja Skaidrīte Šķimele, kas «Dubnavu» vada pirmo gadu, par viņiem saka ar dejas vecmeistara Viļa Ozola vārdiem: «Viņi prot dzīvi gudri sadalīt un ielāņot, lai visam pietiek spēka — dejām, bērniem, mazbērniem, dzīvei.» Viņi, — tie ir 24 cilvēki, kas par vienu no interesantā dzīvošanas veidiem izvēlējušies tautisko deju dejušanu.

«Dubnavas» vēsture sākās 2004. gadā, kad Līvānu «dejas dvēseles» Gaidas Ventas pulcīnāti, seniori uzsāka pirmo sezonu. Pirmais darba gads bija kolektīva saliedēšanās, savu spēju apjaušanas un arī pirmo pārbaudījumu gads. Par kolektīva dvēselēm kļuva aktīvie seniori Anna un Jānis Milti, kas piedalījās arī kopas dibināšanā. Kādu laiku starp deju deju deju bija arī Veneranda Veigule, Ingrida Kūrsīte, Andris Pakers. Skaidrīte Šķimele stāstīja, ka kopš pirmās sezonas kolektīvu par savējo sauc Irēna un Jānis Pastari, Solveiga un Ēriks Mazjāni, Jekaterina un Ivars Pūrmali, Marija un Aleksandrs Smirnovi, Skaidrīte un Andris Šķimeļi, Inta un Andris Jankovski, Pārsla (koncertmeistare) un Aivars Pabērzi, Anna Ziemele, Pēteris Pastoljāns, Renāte Šmukste, Maija Valaine. Pēdējo divu gadu laikā kolektīvā ienākuši Viļa un Ēvalds

Vaikuļi, Marta un Valdis Rimšas, Edgars Vanags, Aija Uvarova.

Visi pieminētie deju deju ir fantastiski cilvēki, priecājas «Dubnavas» vadītāja, kuru darbošanās balstās uz pamatīgumu. Dejojot pēc garas darba dienas uzņēmumā, iestādē, savā lauku saimniecībā, reizi vai divas nedēļā doties projām no māju omulības, nerēķinoties ar laika apstākļiem, nereti pārvarēt lauku neizbraucamos ceļus, lai nokļūtu uz mēģinājumiem, — tas patiešām prasa lielu uzņēmību. Arī neseno 24. oktobra vētras dienā visi deju deju ieradās mēģinājumā.

Piecu gadu laikā apgūts interesants deju repertuārs, kolektīvs uzstāties dažādos Līvānos notikušos pasākumos — gadatirgos, pilsētas svētkos, deju kolektīvu skatēs Preiļos. «Dubnava» piedalījies arī senioru deju svētkos Jūrmalā, Jēkabpilī, Daugavpilī, Ludzā, Elejā, Preiļos.

Pēc pirmās sezonas neaizmirstams bija brauciens uz Poliju, kur «Dubnava» kopā ar folkloras kopu «Turki» piedalījās tautas deju festivālā. Jūtami kā līdzvērtīga daļa no lielās Eiropas deju deju saimes, un ne tikai līdzvērtīga, — skaļākie aplausi līvāniešu uzstāšanās laikā liecināja par skatītāju atbalstu latviešu tautas deju, — atceras Skaidrīte Šķimele.

Emocionālākais brīdis kolektīva darbībā bija 2008. gads, kad tas piedalījās Latvijas Dziesmu un deju svētkos. «Dubnava» uzstājās koncertā Rīgas Doma laukumā, kā arī kopā ar tūkstošiem

deju deju vienotā ritmā koncertos stadionā «Daugava».

Uzsākot piekto sezonu, mainījās «Dubnavas» vadītāja. Par to kļuva Skaidrīte Šķimele. Bet darba ritms palika nemainīgs. Līvānu deju deju deju seniori piedalījās deju kolektīvu «Sadanci» Preiļos, Līvānu pilsētas jubilejas pasākuma kolektīvu koncertā, 15. Senioru deju svētkos Kuldīgā. Līdz piecu gadu jubilejas koncertam bez pārtraukuma strādāta visa vasara.

Gadu gaitā esam pieslēpušies viens otram, esam atklājuši daudz iepriekš nezināta vienam par otru, esam pieraduši uzticēties, svētku dienas priekšvakarā atzina Skaidrīte Šķimele. Sakot paldis arī saviem mīļajiem — ģimenes locekļiem, kuru atbalsts justs gan ikdienā, gan svētku reizēs, — lielajiem bērniem, mazbērniem, brāļiem, māsām, dzīvesbiedriem, vecākiem. «Dubnavas» deju deju arī svētkus — dzimšanas dienas, Ziemassvētkus un citus mēdz svinēt kopā, neaizmirstamā atmiņā palicis ceļojums uz Čehiju. Piecu gadu laikā saņemts gan morāls, gan materiāls atbalsts no Līvānu novada domes, no kultūras centra darbiniekiem, no vairākiem uzņēmumiem.

Jubilejas koncertā piedalījies arī Jersikas senioru deju kolektīvs «Jersikietis», Aizkraukles pagasta senioru deju kolektīvs «Aizkrauklis», svētki nav iedomājami bez folkloras kopas «Turki», ar ko «Dubnavai» izveidojušās ciešas draudzības saites.

Skrējienā Ilūkstē labi rezultāti

Ilūkstē notikušajā skrējienā, kas vienlaicīgi bija arī veterānu čempionāts šosejas skrējienā un policijas atklātais čempionāts, veiksmīgi starti paveicās preiļeniešiem, kuri bija devušies uz šim sacensībām. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu novada sporta metodiskais Leonīds Valdonis, V55 grupā piecu kilometru distancē ar rezultātu 20 minūtes 56 sekundes Feoktists Pušņakovs ieguva tiesības stāties uz goda pjedestāla trešā pakāpiena. Ar rezultātu 40 minūtes 46 sekundes desmit kilometru distancē V 50 grupā otrajā vietā ierindojās Leonīds Valdonis. Vēl naskāks solis bija gados jaunākajiem veterāniem. Aigaram Saleniekam distancē pavadītās 35

minūtes 58 sekundes ļāva kāpt uz goda pjedestāla trešā pakāpiena veterāniem, kā arī izcīnīt otro vietu starp saviem amata brāļiem policijas čempionātā. Normunds Ivzāns tajā pašā vecuma grupā ar rezultātu 37 minūtes 30 sekundes ierindojās 4. vietā.

Veiksmīgs finišs bija arī vienīgajai jaunajai skrējējai Ilvai Valdonei, kura grupā S10 (1998./99. dzimšanas gads) guva uzvaru viena kilometra distancē ar rezultātu 4 minūtes 09 sekundes.

Ilūkstē bija ieradušies ne vien skrējēji no tuvākajiem reģioniem, bet tālo ceļu bija mērojuši arī daudzi sportisti no Kurzemes.

Materiālus sagatavoja L.Rancāne

VĀRDS UN TĀ SKAIDROJUMS

26. oktobris

AMANTA. Dod priekšroku iedomīgai patikai afišēt savu varu, nevis slepeni bauda savu valdonību, slēpjoties aiz ārējas nevarības. Godkāre mudina dzīties pēc stāvokļa smalkajās aprindās.

Latvijā reģistrētas 22 Amantas.

AMANDA. Visdažādāko izjūtu varā: te kā uztrīts asmens griež pretī, te ir nogurusi kā rudens lietavas, te nododas kontemplācijai, te alkst traku pārmaiņu. Taču ikdienā prot sabalansēt gan praktisko, gan nereālo pusi. Un būt draudzībā ar Amandu — tā ir reta laime.

Latvijā reģistrētas 1508 Amandas.

KAIVA. Neuzbāzīga, maiga un mūžam melanholiska. Turas ēnā, uz viņu var pašauties kā uz klinti.

Latvijā reģistrētas 108 Kaivas.

27. oktobris

LILITA. Lepna, gudra un apbrīnojami mērķtiecīga. Prot celt, veidot, pārvērst, izdomāt, arī noārdīt! Slīpēta, prot likteni grozīt, bet nekad nerunā pretī savai iekšējai balsij. Pat ja tā diktē maldīgu lēmumu. Lilītai raksturīga iekšējā līdzsvarotība un aukstasinīga rīcība. Pašcieņa. Ieaudzināts pašlepnums. Toties viņa ir viegli aizkaitināma — tad gan piesargieties! Lilītai mīlestība ir sapnis; ja to pārtrauc, tad jāpaiet ilgam laikam, lai rastos jaunas jūtas. Vienmēr zināms: ko Lilīta iesāk, novedīs to līdz galam.

Latvijā reģistrētas 1986 Lilītas.

IRITA. Atzīst noteiktību. Viņa ir visai kautrīga, bet, ja vajag, otru sapurinās pamatīgi. Uz āru gan Irita neizrāda, ka arī viņai tiek krietni sapurināti nervi.

Latvijā reģistrētas 523 Iritas.

ITA. Tieša, nopietna, patiesa, azartiska, neliekuļota.

Latvijā reģistrētas 140 Itas.

28. oktobris

NINA. Viņa apvellieta ar dievišķu dzirksti, kas palīdz pārvarēt šaubas, izmisumu, grūtības. Mil cilvēkus arī to vajību dēļ un dara visu no sirds: ja mīl, mīl, ja nīst, — arī pa istam. Viņai iedzimta takta izjūta un patstāvība. Ļaunumu cenšas nepieļaut sev klāt. Jo zina, ka dzīve blāzmo īsi, tikpat īsi kā rasa trīs smilgas galā. Nīna nevar ciest sīkumainību un skopulību.

Latvijā reģistrētas 12 256 Nīnas.

NINONA. Piemīļīgums un ārējā gaisīguma forma slēpj sasprindzinājumu, uzbudinājumu, pat apslēptas dusmas par to, ka puse no visa iecerētā netiks realizēta. Ninona grib palikt neskarta interešu sadursmē.

Latvijā reģistrētas 9 Ninonas.

ANTOŅINA. Ak, cik labs ir mājas pavards, pie kā sildīties! Nevajag nekādu klinšu vai okeāna dzelmju.

Latvijā reģistrēta 7031 Antoņina.

OKSANA. Neganti cīnās par mīlestību, par nepiepildītām cerībām un bieži divkaujā arī uzvar.

Latvijā reģistrētas 5397 Oksanas.

29. oktobris

LAIMONIS. Pirmais tips. Vienots savā dzīvības un intelekta plūsmā. Atzīst noteiktību un precīzu dzīves stilu. Pastīvs pret visiem jauninājumiem. Zem ārējā slīpējuma reizēm pavid arī negants niknums. Profesijā nepārspējams.

Otrais tips. Bezrakstura donžuāns, iztapīgs un pievilcīgs, tver mirkli, labprāt «iemet» un nerēķinās ar rītdienu. Taču ir itin labsirdīgs.

Latvijā reģistrēti 1822 Laimoņi.

LAIMIS. Jūtas labi gan sabiedrībā, gan savā mazajā kartona pasaulītē.

Latvijā reģistrēti 28 Laimi.

ELVIJS. Zem bijības slēpjas Elvija spēcīgais «es». Pusapreibums un ātra aizvainošanās — šis īpašības Elviju ierindo sarežģīto raksturu ailē. Bieži mīlā šķiras un satiekas no jauna.

Latvijā reģistrēti 784 Elvi.

ELVIS. Uzvarošas virišķības paraugs ar visām ēnas un saules pusēm.

Latvijā reģistrēti 1057 Elvi.

ELVA. Elvas kautrīgā labvēlība vilina vīrieti. Un viņa ar elegantu vieglumu kārtu mīlas saistības.

Latvijā reģistrētas 107 Elvas.

30. oktobris

ADINA. Piekļājīga, klusa, un tikai izretis viņa uzjundī spīts.

Latvijā reģistrētas 14 Adīnas.

NADĪNA. Stabili stāv uz cietas zemes. Mudīgi traucas vairot materiālās vērtības. Kā mirte logā, tā Nadīna ieaug vidē, kurā dzīvo. Lēnprātīgi un ar apdomu kārtu ikdienas jautājumus.

Latvijā reģistrētas 162 Nadīnas.

ULLA. Trausla, ievainojama, toties īpaši drosmīga, kad jāstājas pretī ļaunumam. Nevienam neprasa ne padoma, ne arī atsakās no tā, kas viņai pieder. «Mans tu esi — neatdošu!» Ar šīm dzejnieka rindām varētu raksturot Ullu.

Latvijā reģistrētas 57 Ullas.

31. oktobris

VALTS. Dzīvo noteiktā ritmā. Stingrs uzskatos. Atzīst atklātu valodu, vajadzības gadījumā ir arī diplomāts. Spēj atzīt savu kļūdu, un gribaspēks ir pārsvarā pār kaislibām. Var atteikties no vilinājumiem profesionālās karjeras dēļ. Attiecībās ar sievietēm var būt gan lovelass, gan bruņinieks.

Latvijā reģistrēti 444 Valti.

RINALDS. Švītīgs, nenosvērts, maigs, taču patīk sievietēm ar savu vieglo dzīves uztveri. Nekad necenšas kādam atriebties.

Latvijā reģistrēti 1107 Rinaldi.

RINALDA. Omulīga, sabiedriska dāma. Pieņem komplimentus ar uzsvērtu vienaldzību. Smaidīgs rāmums viņu ierindo tikamo partneru virknē.

Latvijā reģistrētas 29 Rinaldas.

1. novembris

IKARS. Vārds mūsdienu izpratnē ieguvis pavisam citu jēgu. Ikars māk uzminēt ideju, kas lido gaisā. Darbojas biznesā, kur likumi ir bākas, kas jāaskata. Ikars to prot. Sievietēm viņš nevar atļauties vēlēt daudz laika, taču skaisto dzimumu novēro un salīdzina. Ikars uzskata, ka lielākā vērtība ir zināšanas.

Latvijā reģistrēti 62 Ikari.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati. Izmantota G.Treimaņa grāmata «Vārdi un to noslēpumi»

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

CENU IZMAIŅAS!!!
SIA «Aļņi AS» iepērk

• Zaģbaļķus	Ls/m ³	
Diam.	18-24	25<
EGLE	32	32
PRIEDE	28	30

Garumus iepriekš saskaņot!
Ir transports.
Korekta uzmērīšana.
Samaksa uzreiz!
Tālr. 64866070; mob.tālr. 29806775.

Pārdod dzīvas karpas, līņus,
lidakas un karūsas audzēšanai
un pārtikai.
Kūpinātas zivis pēc
pieprasījuma. Tālr. 29267769.

DZIĻURBUMI.
Tālr. 26526049.

✓ PVC logi ar 35% atlaidi.
✓ Ārdurvis no Ls 109.
Ziemas montāža, apdare, līzings.
Tālr. 65321411, mob. 28673992.

Finanšu kompānija aicina darbā
filiales vadītāju, CV sūtīt uz
e-pastu ilvars@lombardsmoda.lv,
sīkāka informācija
pa tālr. 28609904.

SEDUMI
● APKURE
● SANTEHNĪKA
● BŪVMATERIĀLI
Apkures montāža, preču piegāde.
Tālr. 65220980, 29397019.
Jēkabpils, Brīvības ielā 301a (blakus poliklinikai).

STIGA RM
Pērk ipašumus ar mežu.
Tālr. 28660202.

Pārdod lopbarības, pārtikas
kartupeļus, kviešu, miežu
graudus, miltus, klijas ar piegādi.
Tālr. 27579341.

SIA «Kantinieku bekons»
PĀRDOD SIVĒNUS.
Tālr. 64640629.

SIA «Baltik - Calves»
uzpērk piena tēlus.
Samaksa tūlītēja, skaidrā naudā.
Tālr. 26344173.

SIA «SENLEJAS» iepērk
jaunlopus, liellopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 65033720.

SIA «ASTA2008»
visu laiku iepērk piena tēlus
par labākajām cenām.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26253977.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.

SIA «Dižmežs» Jēkabpili pērk:
* bērza un alkšņa taru diametrā no 12
cm malkas skaldišanai – 14 Ls/m³;
* bērza papīrmalku – 16 Ls/m³.
Cena meža krautuvē.
Samaksa piegādes dienā.
Tālr. 29397979.

Lai paliek ābele, ko iestādīju,
Un vārds, ko kādam teicu mierinot,
Lai godīgs darbs bez skaļuma ir
vainags
Pie zemes vārtiem, ko man līdzī dot.
**Izsakām līdzjūtību Sandrai Veigulei,
VECTĒVU mūžībā pavadot.**
RMRI Muiņas audita daļas kolēģi

Cik daudz prieka, cik daudz bēdu
Glabā tēva mūža stāsts.
Tomēr visiem laikiem pāri
Liecās dzimtās zemes glāsts.
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību mūsu
kolēģim Jurim Ancānam, no TĒVA uz
mūžu šķīroties.**
Akciju sabiedrības
«Latvijas valsts meži» kolektīvs

Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas.
Sirds, kas vēlēja labu, — nu dus.
**Izsakām dziļu līdzjūtību Annai
Rutkovskai, VĪRU pāragri zaudējot.**
Kafejnīcas «Preilene» kolektīvs

Gaisma nodzisa —
Tava pasaule aplūsa.
Lai mūsu mierinājuma vārdi palīdz
pārvarēt atvadu sāpju smagumu
Annai un Anatolijam Daniļāniem,
MĀTI smiltainē guldot.
Preiļu slimnīcas bijušie kolēģi

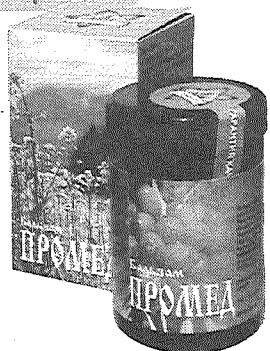
Dziednieks
VLADIMIRS DOVGAĻOVS
(apliecība 0307, licence nr. 8)
Pieņem Preiļos trešdienās.
Uzziņas pa tālr. 65624394.

Balzams "Promed"

Veselība ar medus garšu
Tūkstošiem gadu garumā tas bija vienīgais cilvēkam pieejamais saldais produkts. To apdziedāja Senās Grieķijas leģendās, Bībeles tekstos, Korāna sūrās. Tā ir "Dieva velte, kas krīt no debesīm kopā ar rita rasu".
Statistikas ziņas liecina: 80% no cilvēkiem, kam ilgs mūžs, nāk no biškopju ģimenēm. Paši pazīstamākie biškopi, kam ir ilgs mūžs: Fedors Fiobobs — 115 gadi, Nasira Kasimova — 123 gadi, Vasilijis Tirpkins — 144 gadi, Mahmuds Aivazovs — 150 gadi. Bišu inde palīdz šādu slimību gadījumos: reimatisks poliartrīts, podagra, radikulīts, išiass, neiralģija, tromboflebīts, ateroskleroze, psoriāze, neiromioma, hipertonijs, tahikardija, Parkinsona slimība, izkaisītā skleroze, encefalīts utt.
Balzams "Promed" īsteno sevi medus un tā sastāvdaļu visas potenciālās iespējas.
Šā produkta unikālitate sastāv no komponentu buketes, kurā katrā sastāvdaļa pati par sevi ir daudzfunkcionāla. Sprīdēt paši: balzamā ietilpst medus, bišu vasks, propoliss, ciedru, dadžu un smiltsērķšķu eļļas un citi organismam nodēriģi dabiskie komponenti. Apvienoti pēc sarežģītā apstrādes procesā patentētām tehnoloģijām, tie rada īpaši spēcīgu iedarbību, kas dod apbrīnojami ievērojamus rezultātus un efektīvu atjaunošanu organismam. Pateicoties asins atjau-

notāja īpašībām, balzams paplašina un papildina kapilārus, pazemina holesterīna līmeni asinīs, tādējādi sniedz būtisku labumu sirds un asinsvadu sistēmai šādu slimību gadījumos — aritmija, stenokardija, sirds išēmija, ateroskleroze, pirmās un otrās pakāpes hipertonijs, ausu vēģetatīvā distonijs, vēnu varikoze, tromboflebīts. Īpaši labvēlīgu iedarbību var novērot, ja ir galvassāpes, locītavu sāpes, muskuļu nogurums, asinsspiediena nestabilitāte, pašsajūtas atkarība no laika apstākļu maiņas. Nenovērtējama ir "Promed" nozīme balsta-kustību aparāta slimību gadījumos — līdzeklis labvēlīgi iedarbojas, ja ir artrīts, artroze, podagra, meniska un gūžas kaula bojājumi, reimatisms, neiīts, osteohondroze, radikulīts, mugurkaula bruka, papēža piesis utt. Augsta rezultativitāte balzama lietošanā ir novērota vairogdziedzeres slimību, cukura diabēta, kā arī acu slimību (tuvredzības, glaukoma, konjunktivīts u. c.) gadījumos. Efektīvi preparāts darbojas, ja ir nepieciešamība saudzēt kaulu lūzumus, pēcoperāciju šuves, traumatiskus bojājumus, var panākt ātrāku atlābšanu pēc infarkta un insulta. "Promed" labvēlīgi ietekmē zarnu trakta darbību, attīra aknas, ar panākumiem lietojams

disbakteriozes, hroniska kolīta, kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas iekaisuma, pankreatīta, hepatīta, anēmijas, cistīta, hemoroīdu gadījumos, palīdz izvadīt akmeņus no urīnceļiem.
Balzama lietošana ir lielisks papēmiens, lai izsargātos no gripas, izvairītos no akūtām respiratoru saslimšanām, bronhu un plaušu slimībām (pneimonijs, bronhīts, astma), labus atveseļošanās rezultātus var iegūt arī haimorīta, parodontozes, vidusauss iekaisuma un citos gadījumos.
"Promed" uzlabo arī reprodūktīvās sistēmas darbību (atjauno potenci vīriešiem, auglību — sievietēm), kā arī labi lietojams dažādu ginekoloģisko saslimšanu gadījumos, sekmējot prostatīta un adenomas dziedāšanu. Tam piemīt pretiekaisuma, pretaudzēju un pretmikrobu īpašības. Šis apstāklis palīdz novērst tādas nepatīkamas un apgrūtināšanas kaites kā dažādas sēnišslimības, herpes, psoriāzi, neiromioma, ekzēmu.

Balzama popularitāte izskaidrojama ar tā darbības ātrumu: jau pašā lietošanas sākumā ievērojami uzlabojas vispārējā pašsajūta un izzūd nepatīkamie slimības simptomi. "Promed" — cilvēka, kas cenšas būt veselīgs ar dabas spēku palīdzību, apzināta izvēle.

Jau ilgu laiku man ir osteohondroze un es regulāri cietu no sāpēm. Tāpat man ir problēmas ar kuņģa-zarnu traktu. Tad es nolēmu iegādāties balzamu "Promed" un neesmu to ne mirkli nožēlojis! Es lietoju to pēc instrukcijas — ātri un iekšēji. Tagad sāpes ir ievērojami samazinājušās, bet ar kuņģi problēmu vispar nav.
Faina Semjonova, Madona

Manai mātei ir hipertonijs, tāpat viņai ir problēmas ar sirdi. Viņa katru dienu dzēra tabletes un tāpat jutās slikti. Pirms mēneša viņa nolēma lietot balzamu "Promed". Tagad spiediens ir pazeminājies, ar sirdi palīka labāk un arī pašsajūta māteli uzlabojās. Tagad jau trīs nedēļas viņa nelieto nekādas tabletes. Paldies jums!
Marina Kurganska, Ilūkste

Es pērku balzamu "Promed" savai sievietei. Viņai ir vēnu slimība. Pirms mēneša viņa sāka lietot balzamu — dzēra iekšēji un smērēja vēnas ar balzamu uz nakti. Jau tagad ir redzami rezultāti — vēnas ir samazinājušās un sāpes kājās praktiski viņai vairāk netraucē. Es arī pats lietoju balzamu. Nesen man iesāpējās zobas, es visu izmēģināju, bet sāpes nerimās, tad es iziezu "Promed" zobā un drīz vien pavisam aizmirsi par sāpēm. Mēs esam ļoti apmierināti ar rezultātiem.
Karps Lavrenovs, Jelgava

Man bija insults, domāju, ka daudziem ir zināma šī problēma. Pēc tam man bieži tirpa kājas, bija stipras sāpes. Nesen avīzē izlasīju par balzamu "Promed" un nolēmu izmēģināt. Es izgāju tikai vienu kursu un jau ir manāmi rezultāti. Tiršana gandrīz pārgāja, daudz mazāk sāp mugura, kopējā pašsajūta uzlabojās, normalizējās miegs. Lai iegūtu labākus rezultātus, arī turpmāk lietošu balzamu.
Savēlijs Terehovs, Rīga

Man ļoti palīdzēja balzams "Promed". Man bija vairogdziedzeres saslimšana. Tāpat es ilgi moko ar hipertonijs. Spiediens man bija 200 x 80. Jau pēc viena balzama lietošanas kursa spiediens nokritās uz 140 x 80, bet vairogdziedzeres stāvoklis manāmi uzlabojās. Es esmu ļoti apmierināta ar rezultātiem.
Edīte Fecere, Talsi

Mani jau 10 gadus moka osteohondroze. Es izmēģināju dažādas smēres, bet nekas nelīdzēja. Tad es nolēmu nopirkt balzamu "Promed". Jau pēc divām nedēļām sāpes praktiski pazuda. Jūtos lieliski!
Jānis Bondars, Viļaka

Gribu pastāstīt, kā man palīdzēja balzams Promed. Man bija stenokardija un vēl regulāri traucēja sāpes locēķos. Izdzirdot par balzamu, nolēmu to iegādāties un nenožēloju. Pēc divu bundžu lietošanas stenokardija mani pārstāja traucēt, bet sāpes locēķos izzuda. Agrāk es staigāju ar spieķi, tagad es iztīku bez tā. Es esmu apmierināta.
Nadežda Bucikina, Rīga

"Promed" izstāde-pārdošana, kā arī konsultācijas par lietošanu notiks:

TIKAI 27. oktobrī:
Līvānos, Līvānu novada kultūras centrā, Rīgas ielā 105, no 13.00-14.00
Preiļos, Preiļu kultūras centrā, Raiņa bulvārī 28, no 15.00-16.00

TIKAI 29. oktobrī:
Viļānos, Kultūras namā, Kultūras laukums 2, no 11.00-12.00

Minimālais kurss - 2 iepakojumi. Hronisku saslimšanu gadījumā - 4 iepakojumi.
Viens iepakojuma cena - 13 lati. Pensionāriem un invalīdiem atlaide - 1 lats.
Lietošanas konsultācijas, arī pasūtījumus pieņemam pa tālr. 67456919 (darb.), mob. t. 27152501.
Balzamu "Promed" var pasūtīt pa pastu: LV-1007, Rīga 7, a/k-23.
• www.promed.lv • www.apifito.net